

Statsrevisorernes Sekretariat
Christiansborg 1240
1240 København K

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

25. september 2020

Ministerredegørelse til Statsrevisorerne om beretning nr.16/2019 om statens brug af og kontrol med arbejdsklausuler

Statsrevisorerne har ved brev af 9. juni 2020 anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 16/2019 om statens brug af og kontrol med arbejdsklausuler har givet anledning til.

I Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne, konkluderer Rigsrevisionen at

- 1) Ministerierne bruger ikke arbejdsklausuler i alle deres kontrakter inden for de brancher, hvor der er størst risiko for brud på arbejdsklausuler, og fører ikke den nødvendige kontrol med, om leverandørerne overholder arbejdsklausulen i kontrakterne
- 2) Økonomistyrelsen bruger arbejdsklausuler i 5 udvalgte aftaler under Statens Indkøbsaftaler, men styrelsen sikrer ikke, at der føres den nødvendige kontrol med om leverandørerne i Statens Indkøbsaftaler overholder arbejdsklausulen

Forholdene kan ifølge beretningen medføre dårlige løn- og arbejdsvilkår samt ulige konkurrence for ydelser, som staten betaler for.

På baggrund af Rigsrevisionens beretning og konklusioner heri finder Statsrevisorerne det meget utilfredsstillende,

- at 26 % af departementerne og 39 % af styrelserne i staten – i strid med reglerne – ikke har skrevet en arbejdsklausul ind i de kontrakter, de har indgået med private leverandører på bygge- og anlægsområdet.
- at 78 % af departementerne/styrelserne i perioden 2015-2019 – i strid med reglerne – ikke har ført den nødvendige kontrol med overholdelse af arbejdsklausuler inden for brancher, hvor der er størst risiko for brud på arbejdsklausuler.

Statsrevisorerne finder det desuden utilfredsstillende,

- at det er uklart, om det er Økonomistyrelsen eller ministerierne, der har ansvar for kontrollen med arbejdsklausuler og eventuel sanktionering i aftaler under Statens Indkøbsaftaler.

I det følgende vil jeg redegøre for de væsentligste foranstaltninger, som beretningen herunder de to hovedkonklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger hertil, giver anledning til på Kulturministeriets område.

Rigsrevisionen konkluderer, at ministerierne bruger ikke arbejdsklausuler i alle deres kontrakter inden for de brancher, hvor der er størst risiko for brud på arbejdsklausuler, og fører ikke den nødvendige kontrol med, om leverandørerne overholder arbejdsklausulen i kontrakterne.

Kulturministeriets og Slots- og Kulturstyrelsens brug af arbejdsklausuler

Jeg noterer med tilfredshed, at Kulturministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen, der var en af de undersøgte styrelser i beretningen, har udarbejdet retningslinjer for brug af arbejdsklausuler, og at Slots- og Kulturstyrelsen i de undersøgte kontrakter havde indarbejdet en arbejdsklausul. Videre noterer jeg, at Rigsrevisionens undersøgelse viser, at styrelsen har anvendt en korrekt arbejdsklausul i de undersøgte kontrakter, som styrelsen har indgået efter ministeriets implementering af retningslinjerne i 2015.

Kulturministeriets og Slots- og Kulturstyrelsens kontrol med leverandørernes overholdelse af arbejdsklausuler

Cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter fastlægger, at det er de enkelte statslige institutioner, der har ansvar for at føre den nødvendige kontrol med, om arbejdsklausulen overholdes. Cirkulæret eller vejledningen til cirkulæret beskriver ikke, hvad nødvendig kontrol er.

Rigsrevisionen finder ikke, at det er tilstrækkeligt, at ministerierne kun kontrollerer overholdelse af arbejdsklausuler ved konkret mistanke om brud på arbejdsklausuler.

Det fremgår af Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne, at ministeriernes kontrol med arbejdsklausuler fremadrettet skal ske på baggrund af risikovurderinger.

Statens Indkøb i Økonomistyrelsen har ved mail den 23. juni 2020 orienteret om, at overgangen til risikobaseret kontrol skal ske samtidig med, at en ny central kontrolenhed i staten igangsætter sit kontrolarbejde. Statens Indkøb oplyser desuden, at der vil blive etableret et samarbejde med Statens og Kommunernes Indkøbsservice og ministerområderne med henblik på samordning af praksis, og at der vil blive udsendt nærmere materiale om overgangen til risikobaseret kontrol.

Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af risikoen i styrelsens kontrakter på områder, der generelt indebærer en særlig risiko for overtrædelse af arbejdsklausuler, er, at styrelsens krav til adgangskort og sikkerhedsgodkendelse samt høje og nicheprægede krav til kompetencer medfører, at der er en relativ lille risiko for overtrædelse. Styrelsen har ikke nedskrevet disse overvejelser om risikoen i kontrakterne.

Som det fremgår af Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne har Slots- og Kulturstyrelsen allerede iværksat en række initiativer til at sikre, at den nødvendige

kontrol udføres, herunder tydeliggørelse af hvem der skal udføre kontrol og hvordan i styrelsens standardkontrakter for entrepriser og rådgivning for byggeri og anlæg samt udarbejdelse af et risikovurderingskoncept.

Jeg har på den baggrund besluttet, at Kulturministeriets retningslinjer for brug af arbejdsklausuler skal suppleres med et koncept til brug for den enkelte institutions egen udarbejdelse af risikovurderinger. Konceptet vil være baseret på Slots- og Kulturstyrelsens arbejde, som nu afventer initiativer og materiale omtalt i ovenfor nævnte mail fra Statens Indkøb i Økonomistyrelsen.

Rigsrevisionen konkluderer endvidere, at Økonomistyrelsen ikke sikrer, at der føres den nødvendige kontrol med om leverandørerne i Statens Indkøbsaftaler overholder arbejdsklausulen.

Rigsrevisionen bemærker i beretning til Statsrevisorerne, at Økonomistyrelsen ikke har sikret, at der er en klar ansvarsfordeling mellem Økonomistyrelsen og ministerierne om, hvem der skal kontrollere overholdelsen af arbejdsklausulerne og sanktionere ved eventuelle brug på klausulerne. Statsrevisorerne finder dette forhold utilfredsstillende.

Statens Indkøb har i ovenfor nævnte mail beskrevet den overordnede ansvarsfordeling mellem Økonomistyrelsen, Statens og Kommunernes Indkøbsservice og ministerierne.

Af mailen fremgår desuden, at der vil blive iværksat et arbejde med at udarbejde procedurebeskrivelser, der blandt andet vil fastlægge den konkrete rollefordeling mellem de involverede institutioner i forbindelse med den centrale enheds kontroller.

Kulturministeriet vil indarbejde disse procedurebeskrivelser i ministeriets retningslinjer for brug af arbejdsklausuler, når de foreligger.

Kulturministeriet har samtidig med fremsendelse af dette brev sendt en elektronisk kopi til Rigsrevisionen på rr@rigsrevisionen.dk

Med venlig hilsen

Joy Mogensen